

Quickscan flora en fauna aan Kanaaldijk 6 te Waddinxveen

Concept

December 2018
P18-181/W1584
Auteur: E. Schutgens

Natuur-Wetenschappelijk Centrum
078-6213921
nwcadvies@nwcadvies.nl
www.nwcadvies.nl

Quicksan flora en fauna aan Kanaaldijk 6 te Waddinxveen

- CONCEPT -

Quickscan flora en fauna aan Kanaaldijk 6 te Waddinxveen

- concept -

Opdrachtgever: KuiperCompagnons

Uitvoering: Natuur-Wetenschappelijk Centrum

Veldwerk: Koen Woerdenbag, Annemijn de Groot en Jeroen Dekker

Samenstelling: Esmee Schutgens

Foto's: Koen Woerdenbag

Quickscan flora en fauna aan Kanaaldijk 6 te Waddinxveen [Samenst.: Schutgens, E..] [Foto's: Woerdenbag, K.]. Met lit. opg., Dordrecht: Strix/NWC.

Trefw.: Wet natuurbescherming, Flora, Fauna, Waddinxveen, Kanaaldijk

W1584/P18-181

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt of verveelvoudigd, door middel van; druk, fotokopie, microfilm of op enige andere wijze, zonder toestemming van de uitgever of de opdrachtgever.

Dordrecht, december 2018

Inhoud

Samenvatting

1	Inleiding	7
2	Gebiedsbeschrijving en voorgenomen plannen	9
3	Wettelijk kader	13
4	Methode	17
5	Resultaten	21
6	Effecten, verplichtingen en aanbevelingen	25

Referenties

Bijlagen:

Bijlage 1: Beschermde soorten Wet Natuurbescherming

Bijlage 2: Vleermuizen en ruimtelijke ingrepen

Bijlage 3: Vogels en ruimtelijke ingrepen

Samenvatting

Onderstaande tabel geeft de conclusies uit voorliggend rapport weer. Voor de volledigheid en om een verkeerde interpretatie te voorkomen, dient ook hoofdstuk 6 (effecten, verplichtingen en aanbevelingen) gelezen te worden.

Soortgroep	Effecten beschermde soorten	Verplichtingen
Vleermuizen	Mogelijke kraam-, zomer-, paar- en/of winterverblijfplaats.	Aanvullend onderzoek in de vorm van 7 gerichte bezoeken in de periode van half mei tot en met eind september.
Vogels met een vaste verblijfplaats	Mogelijke verblijfplaats van de Huismus en de Steenuil.	Aanvullend onderzoek naar huismussen in de vorm van 2 gerichte bezoeken in de periode van 1 april tot 15 mei. Aanvullend onderzoek naar steenuilen in de vorm van 4 gerichte bezoeken in de periode van 1 februari en 30 april.
Broedvogels	Mogelijke verstoring van broedvogels indien binnen het broedseizoen gewerkt wordt.	Werken buiten het broedseizoen. Indien tijdens het broedseizoen werkzaamheden uitgevoerd zullen worden dienen de bomen en of bosschages die verwijderd worden gecontroleerd te worden op broedsels.
Amfibieën	Geen.	Zorgplicht.
Grondgebonden zoogdieren	Geen.	Zorgplicht.
Vaatplanten	Geen.	Zorgplicht.

1. Inleiding

Er bestaan plannen om aan de Kanaaldijk 6 te Waddinxveen een aantal schuren te slopen, een bestaande woning te renoveren en een nieuwe woning te realiseren. Er zullen geen werkzaamheden plaatsvinden aan de watergangen ten oosten en westen van het plangebied. Zie figuur 1, 2 en 3 voor de locatie en een visueel beeld van het plangebied.

In het kader van de Wet natuurbescherming dient bij dergelijke ruimtelijke ingrepen onderzoek gedaan te worden naar de (mogelijk) aanwezige natuurwaarden en dient een beoordeling gemaakt te worden van eventuele negatieve effecten van de plannen op deze waarden.

KuiperCompagnons heeft het Natuur-Wetenschappelijk Centrum (NWC) opdracht gegeven om een quickscan flora en fauna uit te voeren op deze locatie en om te adviseren omtrent de relevante natuurwetgeving.

Figuur 1: Ligging van het plangebied (rood omcirkeld).

Bron kaartmateriaal: Google maps

Figuur 2: Grenzen van het plangebied (rood omlijnd).

Bron kaartmateriaal: Google maps

Figuur 3: Toekomstig beeld van het plangebied.

Bron kaartmateriaal: KuiperCompagnons

2. Gebiedsbeschrijving en voorgenomen plannen

Gebiedsbeschrijving

Het plangebied bevindt zich aan de Kanaaldijk, nabij het centrum van Waddinxveen (figuur 1 en 2, Provincie Zuid-Holland). Het plangebied bestaat uit één woning en meerdere schuren. Aan de oost- en de westzijde van het plangebied grenzen twee kanalen. Een klein deel van het plangebied is betegeld, het grootste gedeelte bestaat uit gras. Langs de kanalen staan knotwilgen. Ten zuiden van het plangebied ligt een weide met een aantal schuren (figuur 4). Deze zijn meegenomen in het onderzoek, echter zullen hier geen werkzaamheden plaatsvinden (figuur 3). Onderstaand worden de gebouwen apart beschreven.

Gebouw 1

Dit gebouw bevindt zich in het noorden van het plangebied (figuur 4). Het is een enkelwandig gebouw gemaakt van golfplaten met een gebogen dak (foto 1).

Gebouw 2 en 3

Deze gebouwen bevinden zich in het noorden van het plangebied en ten zuiden van schuur 1 (figuur 4). Beide zijn enkelwandige houten schuren met een dak gemaakt van dakpannen. Het dak van schuur 2 is ingestort en kon, in verband met veiligheid, niet betreden worden (foto 1 en 2). Schuur 3 heeft een zadeldak (foto 3). De schuren hebben beiden een houten constructie.

Gebouw 4

Dit zijn voormalige hooibergen in een halfopen constructie. Beide rieten daken zijn ernstig vervallen. De muren die voor de halfopen constructie zorgen zijn gemaakt van golfplaten of van hout (figuur 4).

Gebouw 5

Deze houten schuur beschikt over een zadeldak gemaakt van dakpannen (foto 4). Hij is enkelwandig. Ook bij dit gebouw bestaat de constructie uit hout met een vloer van beton (foto 6, 7 en 8). Het gebouw bestaat uit twee verdiepingen; een begane grond (foto 8) en een zolder (foto 7).

Gebouw 6

Dit gebouw is een voormalig woonhuis zonder spouwmuur. Hij is gemaakt van bakstenen en beschikt over een rieten zadeldak met wolfseind. Op het riet zijn dakpannen aangebracht. De constructie van dit gebouw is voornamelijk van hout (foto 6).

Gebouw 7:

Dit zijn 3 houten schuurtjes. De meest noordelijke hiervan heeft een zadeldak gemaakt van dakpannen. De restende schuurtjes hebben een dak gemaakt van golfplaten (foto 7).

Figuur 4: Gebouwen die op het plangebied staan met het aangewezen nummer.

Foto 1: Gebouw 1 (links) en 2 (rechts)

Foto 2: Binnenkant van gebouw 2

Foto 3: Gebouw 3

Foto 4: Binnenkant van gebouw 3

Foto 5: Gebouw 4 (voorgond) en 6 (achtergrond)

Foto 6: Gebouw 4 (voorgond) en 5 (achtergrond)

Foto 7: Binnenkant van gebouw 5

Foto 8: Binnenkant van gebouw 5

Foto 9: Gebouw 6 (voorgond) en 5 (achtergrond)

Foto 10: Binnenkant van gebouw 6

Voorgenomen plannen

De werkzaamheden betreffen het realiseren van twee woningen. Hierbij zal de huidige woning ingepast en een aantal schuren gesloopt worden.

Foto 11: Binnenkant gebouw 6

Foto 12: Gebouw 7

Foto 13: Binnenkant gebouw 7

Foto 14: Binnenkant gebouw 7

Beschermde gebieden

Het dichtstbijzijnde gebied dat onder de bescherming van de Wet natuurbescherming valt is Natura 2000-gebied 'Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein'. Dit Natura 2000-gebied bevindt zich op ruim 6 kilometer afstand vanaf de locatie. Vanwege de kleinschalige aard van de werkzaamheden zal er geen sprake zijn van nadelige effecten op instandhoudingsdoelstellingen van voor het Natura 2000-gebied aangewezen habitattypen en doelsoorten. Daarnaast zal er geen significante toename aan verkeer zijn in de Waddinxveen door de plannen. Om deze reden is het uitvoeren van een zogenaamde habitattoets niet nodig.

Tot slot maakt het plangebied geen deel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Omdat er, als gevolg van de voorgenomen plannen, geen oppervlakte aan NNN-gebied verloren gaat, is er geen verdere toetsing aan de wet- en regelgeving omtrent het NNN nodig.

3. Wettelijk kader

In Nederland is de bescherming van belangrijke natuurwaarden vanaf 2017 wettelijk vastgelegd in de Wet natuurbescherming (Wnb). Het gaat hierbij zowel om bescherming van soorten als bescherming van gebieden. In dit geval is alleen soortbescherming aan de orde.

Soortbescherming

Voor dier- en plantensoorten zijn in de Wnb een aantal verbodsbepalingen opgenomen, waarvan vooral de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 belangrijk zijn in het kader van flora- en faunaonderzoek bij onder andere ruimtelijke ontwikkelingen (tekstvak 1 op de volgende pagina).

De verbodsbepalingen uit de artikelen gelden overal in Nederland, ongeacht het type of de omvang van de werkzaamheden of activiteiten die uitgevoerd worden. De bepalingen uit de Wnb kunnen daarom van invloed zijn op ruimtelijke ingrepen, zoals het aanleggen van infrastructuur, het slopen en realiseren van bebouwing, het uitbreiden van industriegebieden en het kappen van bomen. Ook bij het opstellen of herzien van bestemmingsplannen zijn de bepalingen uit de Wnb van belang. In het kader van het zorgvuldigheidsbeginsel en het voorzorgsbeginsel (Algemene Wet Bestuursrecht) dient bij het opstellen en herzien van bestemmingsplannen en bij (ruimtelijke) activiteiten een toetsing aan de Wnb plaats te vinden. Deze toetsing moet de volgende onderdelen bevatten:

- Een inventarisatie van het voorkomen van wettelijk beschermde dier- en plantensoorten in het plangebied en binnen de invloedssfeer van de activiteit;
- een inventarisatie en beoordeling van (significant) nadelige effecten als gevolg van de activiteit, op beschermde soorten die binnen het plangebied en/of binnen de invloedssfeer van de activiteit aanwezig zijn;
- indien nodig een opname van maatregelen die de negatieve effecten op de beschermde soorten en hun leefgebieden mitigeren en/of compenseren.

De Wnb kent drie categorieën van beschermde soorten die ook terug te vinden zijn in de artikelen met verbodsbepalingen; alle vogels uit de Europese Vogelrichtlijn (artikel 3.1), alle soorten die in de Europese Habitatrichtlijn vermeld worden (artikel 3.5) en “overige soorten” (artikel 3.10) die alleen op nationaal niveau beschermd worden. Provincies mogen afwijken van de lijst met “overige soorten” door vrijstelling te verlenen voor bepaalde soorten. Hierdoor kan deze lijst per provincie verschillen. Een overzicht van alle beschermde soorten is te vinden in bijlage 1.

Tekstvak 1: Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 Wet natuurbescherming:

Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.

Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van de dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen of af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10

1. Het is verboden:
 - a) In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten genoemd in de bijlage, onderdeel A bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b) De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel A opzettelijk te beschadigen of te vernielen;
 - c) Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Soorten Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn

Wanneer één of meerdere verbodsbepalingen uit artikel 3.1 en/of artikel 3.5 Wnb overtreden worden door de voorgenomen activiteit, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin de activiteit plaatsvindt. Een ontheffing voor het overtreden van verbodsbepalingen wordt voor soorten uit de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn alleen verleend wanneer voldaan wordt aan *elk* van de volgende voorwaarden:

- Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;

- Zij is nodig:
 - a) In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid; of
 - b) In het belang van een dwingende reden van groot openbaar belang; of
 - c) In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Voor vogels kan echter geen beroep gedaan worden op belang b “dwingende reden van groot openbaar belang”.

Wanneer overtreding van de verbodsbepalingen voorkomen kan worden door het treffen van mitigerende maatregelen, is het aanvragen van een ontheffing niet nodig. Wel kan in dergelijke gevallen toch ontheffing aangevraagd worden om de te treffen maatregelen goed te laten keuren. Indien het bevoegd gezag de maatregelen goedkeurt, wordt door hen een “positieve afwijzing” afgegeven.

Bij de aanvraag van een ontheffing in het kader van de Wnb zijn een activiteitenplan en, in sommige gevallen, een compensatieplan noodzakelijk. Hierin staan de bevindingen uit de flora- en faunatoets vermeld en worden maatregelen beschreven die uitgevoerd zullen worden om ervoor te zorgen dat de nadelige effecten op beschermde plant- en diersoorten in en binnen de invloedssfeer van de activiteit zoveel mogelijk te voorkomen, dan wel te beperken.

Overige soorten

Voor de soorten uit deze categorie geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 mits een door het ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode van toepassing is op de activiteit. Indien aantoonbaar gewerkt kan worden volgens een dergelijke gedragscode, hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden voor het overtreden van één of meerdere verbodsbepalingen uit artikel 3.10 van de Wnb.

Indien er geen goedgekeurde gedragscode van toepassing is op de activiteit of het niet mogelijk is om volgens een dergelijke gedragscode te werken, dient bij overtreding van verbodsbepalingen wel een ontheffing aangevraagd te worden. De ontheffing kan voor deze soorten echter op grond van meer belangen verleend worden dan het geval is voor de Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten.

Zorgplicht

Tenslotte geldt voor alle plant- en diersoorten (ook de onbeschermden) de zorgplicht uit artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Deze houdt in dat mogelijke nadelige gevolgen voor planten en dieren, voor zover redelijk, zoveel mogelijk vermeden moeten worden.

4. Methode

In het kader van de Wet natuurbescherming is een quickscan flora en fauna uitgevoerd. Deze quickscan bestond uit een veldbezoek en een literatuuronderzoek. Voor het literatuuronderzoek is gebruikgemaakt van verspreidingsgegevens van soorten verzameld door instanties zoals Stichting RAVON, de Vlinderstichting en de NWC database. Op basis van het literatuuronderzoek is bepaald voor welke soortgroepen de aanwezigheid en/of geschiktheid van het plangebied onderzocht diende te worden. Tijdens de quickscan is specifiek rekening gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen, vogels met een vaste verblijfplaats, broedvogels, grondgebonden zoogdieren, amfibieën en flora.

Het plangebied vormt geen geschikt leefgebied voor beschermde nacht- of dagvlinders omdat de meeste beschermde vlindersoorten op slechts een aantal locaties in Nederland voorkomen (voornamelijk natuurgebieden). Daarnaast is aanwezigheid van beschermde vlindersoorten met behulp van actuele verspreidingskaarten uit te sluiten. Om deze reden is deze soortgroep buiten beschouwing van de quickscan gelaten.

Het veldbezoek is op 10 december 2018 uitgevoerd door medewerkers van het NWC. De temperatuur tijdens het veldbezoek bedroeg 7°C, het was grotendeels bewolkt en de wind had een kracht van 3 Bft. Deze gegevens zijn door de medewerkers in het veld gemeten of ingeschat.

Vleermuizen

Alle vleermuissoorten en alle onderdelen van hun leefomgeving worden beschermd door de Wet natuurbescherming (bijlage 2). Het plangebied is daarom beoordeeld op de mogelijke waarde voor deze soortgroep. Hierbij is gelet op de geschiktheid van aanwezige bomen en bebouwing als verblijfplaats voor vleermuizen zoals de aanwezigheid van holten of spleten.

Daarnaast is tijdens het veldbezoek beoordeeld of er in het plangebied en/of in de directe omgeving van het plangebied potentieel belangrijke vliegroutes en foerageergebieden voor vleermuizen aanwezig zijn. Vleermuizen gebruiken voornamelijk zoveel mogelijk lijnvormige structuren en vliegen bij voorkeur uit de wind en licht (straatverlichting, verlichting van gebouwen et cetera). Vaak wordt langs deze structuren ook gevoerageerd, het gaat dan om bijvoorbeeld bomenrijen en watergangen met opgaande begroeiing. Andere elementen waar vleermuizen kunnen foerageren zijn andere groene, lijnvormige landschapselementen en (kleinschalige) weilanden en andere half open gebieden. Tijdens de inventarisatie is tevens gelet op het aanbod van geschikt foerageergebied in de omgeving van het plangebied.

Vogels met een vaste verblijfplaats

Vogels met een vaste verblijfplaats worden jaarrond beschermd door de Wet natuurbescherming. Dit geldt ook voor hun functionele leefomgeving (bijlage 3). Voorbeelden van deze vogels zijn de Huismus (*Passer domesticus*), de Buizerd (*Buteo buteo*) en de Steenuil (*Athene noctua*). Tijdens de quickscan is het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van nestplaatsen van vogels met een vaste verblijfplaats, de geschiktheid van de gebouwen als verblijfplaats voor deze soortgroep en is bepaald welke gevolgen de voorgenomen plannen voor deze vogels met zich meebrengen (zoals verstoring door geluid). Onder meer is gelet op sporen (braakballen, veren, uitwerpselen, etc), nesten (o.a. oude kraaiennesten) en waarnemingen van de betreffende vogelsoorten (geluid/zicht/territoriumindicerend gedrag). Tevens is bekeken of het plangebied een significant onderdeel zou kunnen zijn van de functionele leefomgeving van een vogelsoort met een vaste verblijfplaats.

Broedvogels

Nesten met eieren worden tijdens het broedseizoen beschermd onder de Wet natuurbescherming. Onder meer is er gelet op de geschiktheid van het gebied voor nestmogelijkheden voor vogels.

Grondgebonden zoogdieren

De aanwezigheid van het merendeel van de onder de Wet natuurbescherming beschermde grondgebonden zoogdieren kan op voorhand uitgesloten worden. De aanwezigheid van de Boommarter en de Steenmarter kan eveneens worden uitgesloten aangezien deze (volgens huidige verspreidingskaarten) niet in de omgeving van het plangebied voorkomen. Echter, omdat de Wezel, de Hermelijn en de Bunzing wel in de directe omgeving van het plangebied voor kunnen komen is tijdens de quickscan bepaald in hoeverre het plangebied geschikt is voor deze soorten en is er, in het kader van de zorgplicht, gezocht naar sporen van deze soorten.

Amfibieën

De Rugstreeppad, die onder de bescherming van de Wet natuurbescherming valt, komt wellicht voor in het plangebied. Dit blijkt uit verspreidingsgegevens van RAVON (ravon.nl). Tijdens de quickscan is bepaald in hoeverre het plangebied geschikt is als habitat en voorplantingsgebied voor beschermde amfibiesoorten die in de omgeving van Waddinxveen voorkomen. Hierbij is vooral gelet op de aan- of afwezigheid van poelen, bodemsoort en type vegetatie. Aan de hand hiervan zijn de gevolgen van de plannen voor beschermde amfibieën bepaald.

Vaatplanten

Het merendeel van de vaatplanten die onder de bescherming van de Wet natuurbescherming valt, komt niet voor in de omgeving van het plangebied. Dit blijkt uit verspreidingsgegevens van de NDFF (telmee.nl).

Tijdens de quickscan is bepaald in hoeverre het plangebied geschikt is als groeiplaats voor beschermde plantensoorten die wel in de omgeving van Waddinxveen voorkomen. Hierbij is onder andere gelet op het type bodem dat aanwezig is binnen het plangebied en de vochtigheid van deze bodem. Aan de hand hiervan zijn de gevolgen van de planten voor beschermde vaatplanten bepaald.

5. Resultaten

Vleermuizen

Nagenoeg alle gebouwen zijn geschikt als vaste verblijfplaats voor vleermuizen (figuur 4). Dit komt door de aanwezigheid van de houten constructie, losliggende dakpannen, ruimte achter gevelbetimmering en voldoende andere openingen in de gebouwen waar vleermuizen gebruik van kunnen maken. Het enige gebouw wat niet geschikt blijkt is gebouw 2 in het noorden van het plangebied. Dit komt omdat het gebouw zodanig open is, dat er geen gunstig microklimaat aanwezig is (foto 2, figuur 4).

Foto 15: Ruimte onder dak

Foto 16: Houten constructie gebouw 6

Foto 17: Watergang en bomen geschikt als (onderdeel van een) essentiële vliegroute en/of foerageergebied

De gebouwen zijn geschikt voor de volgende vleermuissoorten:

- baardvleermuis
- Gewone grootoorvleermuis
- Laatvlieger
- Meervleermuis
- Ruige dwergvleermuis (winter)

De watergang en de bomen erlangs zijn geschikt als foerageergebied en/of als (onderdeel van) een (essentiële) vliegroute waar vleermuizen gebruik van zouden kunnen maken (foto 17). In het plangebied zijn geen geschikte spleten en/of holtes in bomen (oud spechtenhol of spleet in de stam of zijtak) gevonden die gebruikt kunnen worden als verblijfplaats door vleermuizen.

Vogels met een vaste verblijfplaats

Binnen het plangebied kunnen verblijfplaatsen van de Huismus niet worden uitgesloten. Deze soorten hebben hun verblijfplaatsen vrijwel altijd in bebouwing met een puntdak met dakpannen en deze is in meervoud aanwezig binnen het plangebied.

Een vaste verblijfplaats van de Buizerd en/of Sperwer binnen het plangebied is uit te sluiten. Er zijn geen nesten gevonden waar deze soorten gebruik van zouden kunnen maken.

Mogelijk is er een verblijfplaats van een Steenuil aanwezig in de bebouwing. De gebouwen beschikken over voldoende openingen en ruimtes waar steenuilen gebruik van kunnen maken als verblijfplaats. Daarnaast is er ook voldoende functionele leefomgeving aanwezig in de omgeving.

Broedvogels

Het gehele plangebied is geschikt als nestplaats voor broedvogels door de aanwezigheid van bomen en bosschages.

Grondgebonden zoogdieren

Er zijn geen sporen van grondgebonden zoogdieren waargenomen in of rondom het plangebied. Echter zitten er wel geschikte openingen in de gebouwen waardoor grondgebonden zoogdieren het gebouw kunnen betreden. Aangezien er geen tot onvoldoende dekkingbiedende vegetatie aanwezig is rondom de gebouwen kan uitgesloten worden dat marterachtigen hier gebruik van maken.

Amfibieën

Het plangebied vormt geen geschikt winterbiotop voor de Rugstreeppad. Er is een te hoog grondwaterpeil aanwezig waardoor de kans op bevrozing te groot is. Daarnaast gebruikt deze soort voornamelijk zandgronden om zich in te graven, dit is niet aanwezig in het plangebied. Tevens is er geen ondiep (tijdelijk) water aanwezig in de directe omgeving waar deze soort eieren in kan afzetten. De kanalen aan weerszijden van het plangebied zijn te breed en diep om een functie te kunnen vervullen voor de Rugstreeppad.

Vaatplanten

Tijdens het veldbezoek zijn er geen beschermde vaatplanten aangetroffen binnen het plangebied. Er kan geconstateerd worden dat het plangebied, vanwege de voedselrijke omstandigheden, ook geen geschikt biotoop vormt voor beschermde vaatplanten.

6. Effecten, verplichtingen en aanbevelingen

Vleermuizen

De gebouwen zijn geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Om verblijfplaatsen van vleermuizen aan te tonen/uit te sluiten, dient aanvullend vleermuisonderzoek volgens het meest recente vleermuisprotocol uitgevoerd te worden. Het protocol dient als richtlijn om te bepalen hoe en hoe vaak geïnventariseerd moet worden om te voldoen aan de Wet natuurbescherming. De provincie Zuid-Holland erkend dit protocol en gebruikt het als leidraad bij de beoordeling van de kwaliteit van het uitgevoerde vleermuisonderzoek bij ontheffingsaanvragen. Omdat het plangebied geschikt is voor meerdere soorten vleermuizen dienen verschillende onderzoeksmethodieken gehanteerd te worden. Het aanvullende onderzoek zal daarom bestaan uit zeven vleermuisinventarisaties die in de periode half mei tot en met eind september uitgevoerd zullen worden. Vleermuizen gebruiken het landschap gedurende het jaar namelijk op verschillende manieren (i.e. kraamplaats, zomerverblijfplaats, paarverblijf, winterverblijfplaats). Het vleermuisprotocol stelt daarom dat tenminste zeven inventarisatiemomenten nodig zijn om de functies, die het gebouw mogelijk voor vleermuizen vervult, zo goed mogelijk te inventariseren. In de kraam/zomerperiode (half mei-half juli) zullen de eerste drie inventarisaties uitgevoerd worden. In de zomer/ paarperiode (begin augustus- eind september) zullen de overige vier inventarisaties plaatsvinden (tabel 1). Daarnaast is het oostelijke en westelijke gedeelte van het plangebied geschikt als foerageergebied en/of vliegroute voor vleermuizen. Tijdens de voorheen genoemde inventarisaties zal ook gelet worden op de functie(s) van dit gebied voor vleermuizen. Bij het aantreffen van een verblijfplaats, een essentieel foerageergebied en/of een essentiële vliegroute is mogelijk een ontheffing nodig en moeten compenserende maatregelen getroffen worden.

Vogels met een vaste verblijfplaats

Het plangebied is geschikt als vaste verblijfplaats en/of functionele leefomgeving van de Huismus. Om deze reden dient onderzocht te worden welke functie het plangebied voor huismussen kan vervullen. Dit zal gedaan worden door het uitvoeren van twee gerichte bezoeken aan het plangebied tussen 1 april en 15 mei (tabel 1). Naast de mogelijke aanwezigheid van huismussen, is een verblijfplaats van een Steenuil niet met voldoende zekerheid uit te sluiten. Om deze reden dient onderzocht te worden welke functie het plangebied voor steenuilen kan vervullen. Dit zal gedaan worden door het uitvoeren van vier gerichte bezoeken tussen 1 februari en 30 april (tabel 1). Tijdens drie van de bezoeken worden vanaf een half uur na zonsondergang tot middernacht uitgevoerd. Het laatste bezoek zal overdag plaatsvinden en bestaan uit het gericht zoeken naar sporen van steenuilen.

De aanwezigheid van een nestplaats van de Buizerd en/of de Sperwer is met voldoende zekerheid uitgesloten. Hierdoor is geen vervolgonderzoek benodigd voor deze soorten.

Tabel 1: Perioden van vervolgonderzoek volgens de sorotenstandaard van Bij12 en Netwerk groene bureaus

	bz	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
Huismus	2												
Steenuil	4												
Vleermuizen	7												

Broedvogel

Aangeraden wordt om buiten het broedseizoen te werken. Het broedseizoen is doorgaans van half maart tot half augustus. Indien dit niet mogelijk is en werkzaamheden tijdens het broedseizoen plaats dienen te vinden, moet gebruik gemaakt worden van ecologische begeleiding. Dit betekent dat, vooruitlopend op de werkzaamheden, een ecooloog het werkgebied vrij moet geven. Dit wordt gedaan door het gebied te doorlopen en te zoeken naar nesten, indien een nest gevonden wordt, mogen er geen werkzaamheden rondom dat nest plaatsvinden totdat de jongen vliegvlug zijn en het nest hebben verlaten.

Om het broeden van zangvogels te voorkomen dienen struiken en bomen buiten het broedseizoen verwijderd te worden. Dit dient onder toezicht van een ecooloog te gebeuren.

Grondgebonden zoogdieren

Bij de werkzaamheden wordt geen verblijfplaats van strikt beschermde grondgebonden zoogdieren vernietigd en/of beschadigd waardoor overtreding van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming niet aan de orde is.

Het plangebied kan echter wel gebruikt worden door vrijgestelde soorten zoals de Buning. Om deze reden dient zorgvuldig te werk gegaan te worden. De zorgplicht geldt namelijk voor alle inheemse diersoorten.

Amfibieën

Aangezien de aanwezigheid van de Rugstreeppad en andere strikt beschermde amfibiesoorten kan worden uitgesloten, zal bij de werkzaamheden geen functionele leefomgeving vernietigd en/of beschadigd worden. Hierdoor is overtreding van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming niet aan de orde.

Vaatplanten

Binnen het plangebied komen geen beschermde vaatplanten voor. Vanuit de Wet natuurbescherming bestaan er daarom geen verdere verplichtingen ten aanzien van deze soortgroep.

Zorgplicht

Tenslotte geldt voor alle plant- en diersoorten (ook de onbeschermde) de zorgplicht. Deze houdt in dat mogelijke nadelige gevolgen voor planten en dieren, voor zover redelijk, zoveel mogelijk vermeden moeten worden. Manieren om aan de zorgplicht te voldoen zijn bijvoorbeeld:

- Er wordt gelegenheid gegeven aan amfibieën en grondgebonden zoogdieren, die tijdens de werkzaamheden worden gevonden, te vluchten of zich te verplaatsen naar een schuilplaats buiten het bereik van de werkzaamheden. Dit gebeurt door onder andere vegetatie of bodemmateriaal (takken, stronken, steenhopen) gefaseerd te verwijderen;
- in verband met verstoring van aanwezige dieren worden de werkzaamheden zoveel mogelijk overdag uitgevoerd;
- in verband met verstoring van aanwezige dieren wordt geen of amberkleurige verlichting gebruikt tussen zonsondergang en zonsopkomt. Mogelijke verlichting dient naar beneden gericht te zijn.

Referenties

Bouwens, S. 2017. *Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming*. Te vinden op het *World Wide Web* op www.brabant.nl

Database NWC

Ravon.nl

Telmee.nl

Verspreidingsatlas, 2018. *NDFF Verspreidingsatlas Zoogdieren*. Te vinden op het *World Wide Web* op www.verspreidingsatlas.nl

Vlindernet.nl

Zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1: Beschermde soorten Wet natuurbescherming

In het kader van de Wet natuurbescherming worden alle in Europa voorkomende en in het wild levende vogels beschermd en onderstaande soorten uit overige soortgroepen:

Kreeftachtigen

Europese rivierkreeft

Weekdieren

Bataafse stroommossel

Platte schijfhoren

Vissen

Beekdonderpad
Beekprik
Elrits

Gestippelde alver
Grote modderkruiper
Houting

Kwabaal
Steur

Reptielen

Adder
Dikkopschildpad
Gladde slang
Hazelworm

Kemp's zeeschildpad
Lederschildpad
Levendbarende hagedis
Muurhagedis

Ringslang
Soepschildpad
Zandhagedis

Amfibieën

Alpenwatersalamander
Bastaard kikker¹
Boomkikker
Bruine kikker¹
Geelbuikvuurpad
Gewone pad¹

Heikikker
Kamsalamander
Kleine watersalamander¹
Knoflookpad
Meerkikker²
Middelste groene kikker²

Poelkikker
Rugstreeppad
Vinpootsalamander
Vroedmeesterpad
Vuursalamander

Zeezoogdieren

Bruinvis
Bultrug
Butskop
Dwergpotvis
Dwergvinvis
Gestreepte dolfin
Gewone dolfin
Gewone spitsdolfijn

Gewone vinvis
Griend
Grijze dolfin
Kleine zwaardwalvis
Narwal
Noordse vinvis
Orca
Potvis

Spitsdolfijn van gray
Tuimelaar
Walrus
Witflankdolfijn
Witsnuitdolfijn
Witte dolfin

Haften

Oeveraas

Kevers

Brede geelrandwaterroofkever
Gestreepte waterroofkever
Juchtleerkever

Vermiljoenkever
Vliegend hert

Libellen

Beekrombout	Gevlekte Witsnuitlibel	Noordse winterjuffer
Bosbeekjuffer	Gewone Bronlibel	Oostelijke witsnuitlibel
Bronslibel	Groene glazenmaker	Rivierrombout
Donkere waterjuffer	Hoogveenglanslibel	Sierlijke witsnuitlibel
Gaffellibel	Kempense heidelibel	Speerwaterjuffer
Gevlekte glanslibel	Mercuurwaterjuffer	

Nachtvlinder

Teunisbloempijlstaart

Dagvlinder

Aardbeivlinder	Grote vos	Spiegeldikkopje
Apollovlinder	Grote vuurvlinder	Tijmblauwtje
Bosparemoervlinder	Grote weerschijnvlinder	Veenbesblauwtje
Boszandoog	Iepenpage	Veenbesparemoervlinder
Bruin dikkopje	Kleine heivlinder	Veenhooibeestje
Bruine eikenpage	Kleine ijsvogelvlinder	Veldparemoervlinder
Donker pimpernelblauwtje	Kommavlinder	Zilveren maan
Duinparemoervlinder	Moerasparemoervlinder	Zilverstreephooibeestje
Gentiaanblauwtje	Pimpernelblauwtje	
Grote paremoervlinder	Sleedoornpage	

Vleermuizen

Baardvleermuis	Grote hoefijzerneus	Mopsvleermuis
Bechsteins vleermuis	Grote rosse vleermuis	Noordse vleermuis
Bosvleermuis	Ingekorven vleermuis	Rosse vleermuis
Brandts vleermuis	Kleine dwergvleermuis	Ruige dwergvleermuis
Franjestaart	Kleine hoefijzerneus	Tweekleurige vleermuis
Gewone dwergvleermuis	Laatvlieger	Vale vleermuis
Gewone grootoorvleermuis	Meervleermuis	Watervleermuis
Grijze grootoorvleermuis		

Landzoogdieren

Aardmuis ²	Gewone zeehond	Rosse woelmuis ²
Bever	Grote bosmuis	Steenmarter ⁵
Boommarter	Haas ¹	Tweekleurige bosspitsmuis ⁴
Bosmuis ¹	Hamster	Veldmuis ²
Bunzing ³	Hazelmuis	Veldspitsmuis
Damhert	Hermelijn ³	Vos ¹
Das	Huisspitsmuis ²	Waterspitsmuis
Dwergmuis ²	Konijn ¹	Wezel ³
Dwergspitsmuis ²	Lynx	Wilde kat
Edelhert	Molmuis	Wild zwijn ⁶
Eekhoorn	Noordse woelmuis ⁴	Woelrat ²
Egel ¹	Ondergrondse woelmuis	Wolf
Eikelmuis	Otter	
Gewone bosspitsmuis ²	Ree ¹	

Sporenplanten

<u>Varens</u>	<u>Bladmossen</u>
Kleine vlotvaren	Geel schorpioenmos
Blaasvaren	Tonghaarmuts
Groensteel	
Schubvaren	

Zaadplanten

Akkerboterbloem	Groenknolorchis	Pijlscheefkelk
Akkerdoornzaad	Groot spiegelklokje	Roggelelie
Akkerogentroost	Grote bosaardbei	Rood peperboompje
Beklierde ogentroost	Grote leeuwenklauw	Rozenkransje
Berggamander	Honingorchis	Ruw pazelzaad
Bergnachtorchis	Kalkboterbloem	Scherpkruud
Blauw guichelheil	Kalketrip	Schubzegge
Bokkenorchis	Karhuizeranjer	Smalle raai
Bosboterbloem	Karwijselie	Spits Havikskruud
Bosdravik	Kleine ereprijs	Steenbraam
Brave hendrik	Kleine schorseneer	Stijve wolfsmelk
Brede wolfsmelk	Kleine wolfsmelk	Stofzaad
Breed wollegras	Kluwenklokje	Tengere distel
Bruinrode wespenorchis	Knollathyrus	Tengere veldmuur
Dennenorchis	Knolspirea	Trosgamander
Dreps	Korensla	Veenbloembies
Drijvende waterweegbree	Kranskarwij	Vliegenorchis
Echte gamander	Kruipend moerasscherm	Vroege ereprijs
Gevlekt zonneroosje	Kruiptijm	Wilde averuit
Glad biggenkruid	Lange zonnedaauw	Wilde ridderspoor
Gladde zegge	Liggende raket	Wilde weit
Groen nachtorchis	Naaldenkervel	Zomerschroeforchis

Voor de rode lijst soorten van Nederland kun u terecht op de website van Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

¹ Voor deze soort geldt een vrijstelling in alle provincies.

² Voor deze soort geldt een vrijstelling in alle provincies m.u.v. Flevoland.

³ Voor deze soort geldt een vrijstelling in alle provincies m.u.v. Drenthe, Noord-Holland en Noord-Brabant.

⁴ Voor deze soort geldt een vrijstelling in alle provincies m.u.v. Zuid-Holland en Flevoland.

⁵ Voor deze soort geldt enkel in Friesland een vrijstelling.

⁶ Voor deze soort geldt enkel in Noord-Brabant een vrijstelling.

Bijlage 2: Vleermuizen en ruimtelijke ingrepen

Vleermuizen en hun leefgebied worden beschermd door de Wet Natuurbescherming. In deze wet is bepaald dat in het geval van een ruimtelijke ingreep ruim van tevoren bekeken moet worden of de ingreep nadelige invloed kan hebben op vleermuizen en hoe hiermee omgegaan moet worden.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen maken het hele jaar door gebruik van verschillende verblijfplaatsen (o.a. in bomen en gebouwen). Vleermuisverblijfplaatsen zijn op te delen in verschillende typen: winterverblijfplaats (waar overwinterd wordt), dagkwartieren (waar de mannetjes in de kraamkolonieperiode overdag zitten, alleen of in kleine groepjes), kraamkolonies (vrouwtjes en hun jongen, vaak in grote groepen), paar-verblijven (waar gepaard wordt, vaak in het najaar, soms gelijk aan de winterverblijfplaats) en tussenkwartieren (gebruikt in de periode tussen overwinteren en de zomerperiode in). Per type verblijfplaats gebruiken vleermuizen vaak meerdere verblijven waar tussen gewisseld wordt, bijvoorbeeld wanneer elders het klimaat geschikter is of om aan parasieten te ontkomen. Vleermuizen zijn wel zeer honkvast wat betreft de typen verblijven die ze gebruiken. Dit betekent dat hun verblijven belangrijk zijn voor instandhouding van de populatie en dat deze daarom beschermd worden door de wet.

Sinds mei 2009 is het Vleermuisprotocol vastgesteld. Dit is opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging VZZ in overleg met de Dienst Landelijk Gebied (DLG) en de Gegevensautoriteit Natuur (GaN). Het protocol dient als leidraad voor het bepalen hoe en hoe vaak geïnventariseerd moet worden om te voldoen aan de wetgeving. Voor het bepalen of een gebouw of een potentieel geschikte boom van belang is als vleermuisverblijfplaats, is over het algemeen een langlopend onderzoek nodig (van april/mei t/m september/oktober) en zijn 4 tot 7 bezoeken nodig. Om onnodige vertraging te voorkomen, wordt daarom aangeraden om in de planning van de voorgenomen plannen rekening te houden met deze onderzoeksperiode.

Maatregelen ten behoeve van vleermuizen zijn nodig:

- indien sprake is van een verblijfplaats die van significant belang is of zou kunnen zijn en/of;
- indien vleermuizen aangetroffen zijn.

Er is sprake van een significant belangrijke verblijfplaats (ook wel vaste verblijfplaats genoemd, een verblijfplaats die van belang is voor een populatie) als:

- er sprake is van een kraamkolonie;
- er sprake is van een belangrijke overwinteringsplaats of paarplaats;
- er geen alternatieve verblijfplaatsen in de directe omgeving beschikbaar zijn;
- de gunstige staat van instandhouding van de (populatie van) de soort in het geding is bij het verdwijnen van de verblijfplaats.

De te nemen maatregelen moeten er voor zorgen dat verbodsbepalingen uit de Wet Natuurbescherming niet overtreden worden. Dit betekent dat er geen dieren gedood, verwond of actief verstoord mogen worden en dat in geval van significant belangrijke verblijfplaatsen deze behouden moeten blijven of anderszins tijdig op een goede manier vervangen dienen te worden. De functie die het leefgebied voor de betreffende populatie vervult, moet onverminderd blijven bestaan.

Om te voorkomen dat dieren gedood, verwond of actief verstoord worden, kunnen de volgende mitigerende maatregelen nodig zijn:

- niet slopen in de winterslaapperiode (in deze periode kan zelden met zekerheid worden vastgesteld dat vleermuizen afwezig zijn in een potentieel geschikt en onoverzichtelijk object, omdat ze dan ook 's nachts passief zijn. Dat maakt ze in deze periode overigens extra kwetsbaar);
- vlak voor de sloop onderzoeken of er individuen aanwezig zijn in het te slopen object. Zijn deze wel aanwezig dan geldt dat gewacht moet worden tot het dier of de dieren weg zijn.

Om zeker te weten of de mitigerende maatregelen voldoende zijn kan een ontheffing aangevraagd worden bij de provincie waarin de ingreep plaatsvindt. Een afwijzingsbrief, die stelt dat geen ontheffing nodig is, 'omdat als de voorgestelde maatregelen genomen worden er immers geen verboden overtreden worden' geldt als goedkeuring van de voorgestelde maatregelen. Zijn de maatregelen niet voldoende, dan moeten deze aangepast worden. Als dat niet mogelijk is of wanneer compenserende maatregelen nodig zijn (bijvoorbeeld aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen), is een ontheffing nodig. Deze wordt alleen verstrekt in geval van projecten waarbij sprake is van een groot openbaar belang.

Jachtgebied en vliegroutes

Naast verblijfplaatsen bestaat het leefgebied van vleermuizen ook uit foerageergebied en vliegroutes (vaak bomenrijen of waterlopen). Deze zijn ook beschermd als zij van significant belang zijn. Zij gelden als significant belangrijk indien bij aantasting de functionaliteit van de verblijfplaats(en) in het geding komt. Is dat het geval, dan zijn maatregelen nodig die dit voorkomen, anders is een ontheffing nodig. Ook hier geldt dat deze alleen verstrekt wordt in geval van projecten waarbij sprake is van een groot openbaar belang.

Bijlage 3: Vogels en ruimtelijke ingrepen

Als mitigerende maatregelen genomen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen, hoeft geen ontheffing van de Wet Natuurbescherming aangevraagd te worden. Om zeker te weten of de mitigerende maatregelen voldoende zijn en er inderdaad geen ontheffing nodig is, kan een ontheffing aangevraagd worden om de maatregelen (goed) te laten keuren. Indien goedgekeurd, wordt door de provincie een “positieve afwijzing” afgegeven.

Als geen maatregelen genomen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of rust- en verblijfplaats te garanderen of wanneer compenserende maatregelen nodig zijn (bijvoorbeeld het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen), dient een ontheffing aangevraagd te worden op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn.

De aanvraag wordt beoordeeld op de volgende punten:

- Is er een wettelijk belang?
- Is er een andere bevredigende oplossing?
- Komt de gunstige staat van instandhouding in gevaar?

“Ruimtelijke inrichting en ontwikkeling” of een “dwingende reden van groot openbaar belang” gelden echter niet als een wettelijk belang. Dit betekent dat de provincie in het kader van ruimtelijke ingrepen alleen een positieve afwijzing af kan geven.

Bescherming van vogelnesten

Artikel 3.1 lid 2 uit de Wet Natuurbescherming luidt:

“Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen”.

Voorafgaand en tijdens de werkzaamheden moet rekening gehouden worden met eventueel aanwezige vogelnesten. Er is sprake van een nest wanneer er nestindicatief gedrag is waargenomen en/of er een broedsel aanwezig is. Het vernielen of beschadigen van een nest is verboden. Dit geldt voor alle vogelsoorten. De meeste vogels maken echter elk broedseizoen een nieuw nest of zijn goed in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen onder de bescherming van de Wnb wanneer het in gebruik is (tijdens het broedseizoen). Wanneer een dergelijk nest niet in gebruik is, is geen ontheffing nodig voor het vernielen of beschadigen ervan.

Verstoring van vogels is ook verboden, maar er bestaat een uitzondering voor verstoring die niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort (artikel 3.1 lid 5 Wnb). Dit betekent dat verstoring tijdens het broedseizoen toegestaan is, mits de staat van instandhouding van de betreffende vogelsoort gewaarborgd blijft.

Een (beperkt) aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. Verblijfplaatsen van deze vogelsoorten zijn niet alleen beschermd wanneer ze in gebruik zijn, maar het hele jaar:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: Steenuil).

2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: Roek, Gierzwaluw en Huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: Ooievaar, Kerkuil en Slechtvalk).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: Boomvalk, Buizerd en Ransuil).

Tot slot is er nog een categorie 5: Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Voor deze soorten is extra onderzoek nodig, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd; deze soorten zijn namelijk *wel* jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Hieronder de lijst met jaarrond beschermde vogelnesten:

Nesten van de volgende soorten zijn jaarrond beschermd indien ze nog in functie zijn:

Boomvalk	<i>Falco subbuteo</i>
Buizerd	<i>Buteo buteo</i>
Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>
Grote gele kwikstaart	<i>Motacilla cinerea</i>
Havik	<i>Accipiter gentilis</i>
Huisemus	<i>Passer domesticus</i>
Kerkuil	<i>Tyto alba</i>
Oehoe	<i>Bubo bubo</i>
Ooievaar	<i>Ciconia ciconia</i>
Ransuil	<i>Asio otus</i>
Roek	<i>Corvus frugilegus</i>
Slechtvalk	<i>Falco peregrinus</i>
Sperwer	<i>Accipiter nisus</i>
Steenuil	<i>Athene noctua</i>
Wespendief	<i>Pernis apivorus</i>
Zwarte wouw	<i>Milvus migrans</i>

Nesten van de volgende soorten zijn niet jaarrond beschermd (categorie 5), maar hiervan is inventarisatie wel gewenst:

Blauwe reiger	<i>Ardea cinerea</i>
Boerenwaluw	<i>Hirundo rustica</i>
Bonte vliegenvanger	<i>Ficedula hypoleuca</i>
Boomklever	<i>Sitta europaea</i>
Boomkruiper	<i>Certhia brachydactyla</i>
Bosuil	<i>Strix aluco</i>
Brilduiker	<i>Bucephala clangula</i>
Draaihals	<i>Jynx torquilla</i>
Eider	<i>Somateria mollissima</i>
Ekster	<i>Pica pica</i>
Gekraagde roodstaart	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>
Glanskop	<i>Parus palustris</i>
Grauwe vliegenvanger	<i>Muscicapa striata</i>
Groene specht	<i>Picus viridis</i>
Grote bonte specht	<i>Dendrocopos major</i>
Hop	<i>Upupa epops</i>
Huiswaluw	<i>Delichon urbica</i>
IJsvogel	<i>Alcedo atthis</i>
Kleine bonte specht	<i>Dendrocopos minor</i>
Kleine vliegenvanger	<i>Ficedula parva</i>
Koolmees	<i>Parus major</i>
Kortsnavelboomkruiper	<i>Certhia familiaris macrodactyla</i>
Oeverwaluw	<i>Riparia riparia</i>
Pimpelmees	<i>Parus caeruleus</i>
Raaf	<i>Corvus corax</i>
Ruigpootuil	<i>Aegolius funereus</i>
Spreeuw	<i>Sturnus vulgaris</i>
Tapuit	<i>Oenanthe oenanthe</i>
Torenvalk	<i>Falco tinnunculus</i>
Zeearend	<i>Haliaeetus albicilla</i>
Zwarte kraai	<i>Corvus corone</i>
Zwarte mees	<i>Parus ater</i>
Zwarte roodstaart	<i>Phoenicurus ochruros</i>
Zwarte specht	<i>Dryocopus martius</i>